

ТЕОРІЯ ДОКАЗОВОГО ПРАВА

*Науково-практичний посібник
(монографія)*

*За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора,
академіка Академії наук Вищої школи України
М. М. Ясинка*

ІЄ ПРАВОВА
ЄДНІСТЬ
РЕДАКЦІЯ
ЮРИДИЧНИХ
ВИДАНЬ

Київ • Алерта • 2021

УДК 343.14(477)(02)(07)
Т33

Рецензенти:

Р. О. Стефанчук – доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України, перший заступник Голови Верховної Ради України;

Г. П. Тимченко – доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.

Т33 Теорія доказового права: науково-практичний посібник (монографія); за заг. ред. д. ю. н., проф., акад. Академії наук Вищої школи України М. М. Ясинка. Київ: Алерта, 2021. 426 с.

ISBN 978-617-566-587-9

Даний науково-практичний посібник (монографія) ввібрав в себе сучасні наукові дослідження та практичні напрацювання у сфері найскладнішої частини судового процесу – судового доказування. В даній роботі доказове право розглядається як комплексна система міжгалузево-спеціалізованої підгалузі процесуального права, яка має свою правову природу та місце в теорії процесуального права. Доказове право як окрема самостійна дисципліна поділена на загальну, особливу та спеціалізовану частини. В кожній такій частині викладено як теоретичні, так і практичні напрацювання, які дають подальший розвиток науки про докази та доказування у сфері цивілістичних галузей процесуального права.

УДК 343.14(477)(02)(07)

ISBN 978-617-566-587-9

© Авторський колектив, 2021
© Видавництво «Алерта», 2021

ЗМІСТ

Авторський колектив 8

Глава 1.

Доказове право як наука, його правова природа, система та місце в теорії права

- § 1. Доказове право як наука, його правова природа
та місце в теорії права 10
- § 2. Поняття засобів доказування та їх особливості 21

Глава 2.

Докази в процесуальних галузях права

- § 1. Поняття доказів, як інформаційно-процесуального
джерела в сучасному правосудді 24
- § 2. Мета, завдання, основні засади та система доказового
права як комплексної, міжгалузево-спеціалізованої
підгалузі права 33
- § 3. Засоби доказування та їх характеристика 37
- § 4. Засоби доказування як спосіб встановлення юридич-
но значимих фактів та обставин 73

Глава 3.

Правова природа доказування в процесуальних галузях права. Принципи доказування та стадії доказового процесу

- § 1. Правова природа доказування, його сутність та значення 79
- § 2. Поняття доказування в теорії процесуального права 86
- § 3. Принципи доказування та їх особливості 98
- § 4. Доказування як психологічна, логічна, юридична
та філософська категорії 107

Глава 4.

Правовий статус суду як організаційної основи в сфері процесуального доказування та суб'єкти доказового процесу

- § 1. Суд як організаційна основа у сфері процесуального
доказування 114

§ 2 Суб'єкти доказового процесу та тлумачення ними засобів доказування	119
--	-----

Глава 5.

Позов та процес змагальних паперів. Процесуальна форма судового засідання

§ 1. Позов як початковий етап доказового процесу	125
§ 2. Обмін письмовими заявами як спосіб доказування в сучасному правосудді	128
2.1. Обмін письмовими заявами як процесуальна форма заочної змагальності сторін	128
2.2. Психологічні особливості змагальності процесуальних паперів	134
§ 3. Процесуальна форма судового засідання як складова доказового процесу	135
§ 4. Сучасні тенденції щодо змагальної та слідчої форми судових процесів	145

Глава 6.

Предмет та засоби доказування в різних галузях процесуального права

§ 1. Загальна характеристика предмета доказування та його особливості в різних галузях процесуального права	149
§ 2. Доказування як процесуальна та психологічна діяльність суб'єктів доказового процесу	158
§ 3. Місце матеріального і процесуального права у сфері доказового процесу	174
§ 4. Правові позиції суб'єктів доказового процесу як основа до формування системи доказів з точки зору матеріального та процесуального права	178

Глава 7.

Структура процесуального доказування та причинно-наслідковий зв'язок між процесуальними діями і бездіяльністю та їх наслідками

§ 1. Структура процесуального доказування та доведення у цивільних галузях процесуального права	186
---	-----

§ 2. Доказова пряма та процес заповнення латентного простору.....	196
§ 3. Доказування причинно-наслідкового зв'язку між дією чи бездіяльністю та їх наслідками.....	203

Глава 8.

Раціональність доказування та його стандарт

§ 1. Доказування як об'єктивна та суб'єктивна складова доказового процесу.....	208
§ 2. Правила подання доказів та їх особливості.....	214
§ 3. Судове доказування як процес пізнання змісту засобів доказування	220
§ 4. Структура судових доказів та їх оцінка	230
§ 5. Стандарт доказування та судова правотворчість, та їх особливості.....	243
§ 6. Об'єктивна та відносна істина у процесуальному праві та межі доказування в різних галузях процесуального права	255

Глава 9.

Дослідження та пізнання змісту доказів, їх оцінка та структура

§ 1. Судове доказування як комплексна, лінійна модель в судовому процесі.....	263
§ 2. Належність, допустимість, достовірність та достатність доказів в сфері різних галузей процесуального права.....	271
§ 3. Теорія вірогідності в сфері правових презумпцій та фікцій.....	282
§ 4. Судові преюдиції, загальновідомі та визнані факти.....	288
§ 5. Особливості механізму дослідження засобів доказування у судовому процесі.....	296

Глава 10.

Способи урегулювання спорів в суді та роль доказів в такому процесі

§ 1. Способи вирішення та урегулювання матеріально-правових спорів в суді.....	299
--	-----

-
- § 2. Врегулювання спорів за участю судді та судова медіація як спосіб врегулювання різнопредметних спорів.....312
- § 3. Врегулювання колективних трудових спорів (конфліктів) у позасудовому та судовому порядкух324

Глава 11. Судові дебати як процесуальний аналіз доказової інформації.....333

Глава 12.

Особливості доказування на стадіях апеляційного та касаційного провадження

- § 1. Особливості доказування на стадії апеляційного провадження337
- § 2. Особливості доказування на стадії касаційного провадження341

Глава 13.

Особливості доказування при розгляді справ в Європейському суді з прав людини

- § 1. Процедура доказування у Європейському суді з прав людини: аналіз положень Регламенту ЄСПЛ.....346
- § 2. Органи та особи, що задіяні в роботі Європейського суду з прав людини та виконанні його рішень на території України.....352

Глава 14. Особливості доказування в масових (групових) позовах..... 360

Глава 15. Доказування в окремому провадженні..... 368

Глава 16. Особливості доказування при наявності судової практики Верховного Суду та Європейського суду з прав людини 390

Глава 17. Взаємодія судової практики та судового прецеденту в доказовому процесі 403

Глава 18.

**Докази та доказування у справах
про розірвання договору оренди землі
сільськогосподарського призначення**

- § 1. Засоби доказування у справах про розірвання догово-
ру оренди землі сільськогосподарського призначення.....411
- § 2. Особливості процесу доказування та оцінки доказів
у справах про розірвання договорів оренди земель
сільськогосподарського призначення.....417

Наукове видання

ТЕОРІЯ ДОКАЗОВОГО ПРАВА

*Науково-практичний посібник
(монографія)*

*За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора,
академіка Академії наук Вищої школи України
М. М. Ясинка*

Відповідальний за випуск
Комп'ютерна верстка
Обкладинка

О. В. Діордійчук
Д. М. Алексєєв
В. С. Жиборовський

Підписано до друку 07.07.2021 р. Формат 60 x 84¹/₁₆.
Папір офсетний. Гарнітура «Times New Roman».
Друк офсетний. Умовн.-друк. арк. 24,76.

Видавництво «Алерта»
04210, м. Київ, а/с 112.

Тел.: (044) 223-15-25, 223-15-30; (099) 607-97-62.

E-mail: alerta.pravovaednist@gmail.com, веб-сайт: www.alerta.kiev.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 788 від 29.01.2002 р.